

สารบัญ

	หน้า
คณะผู้ดำเนินงาน	ก
หน้าเงื่อนไข	ข
คำนำ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
บทนำ	ช
สารบัญ	ฐ
สารบัญตาราง	ด
สารบัญภาพและแผนภูมิ	ผ
บทที่ 1 ความเป็นมาของโครงการ	1
- ความทันสมัยโครงการวางแผนครอบครัวและ ช่วงการเปลี่ยนแปลงทางประชากร	1
- การลดลงของภาวะเจริญพันธุ์ในประเทศไทย	6
- การดำเนินงานในด้านการวางแผนครอบครัว	9
- การศึกษาภาวะเจริญพันธุ์ในภาคเหนือของประเทศไทย	13
บทที่ 2 วิธีการศึกษา	19
- การสุ่มตัวอย่าง	19
- การออกสัมภาษณ์งานสนาม	22
- การจัดทำแบบสอบถาม	23
- การตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามและการลงรหัส	27
- การประมวลผลข้อมูลเพื่อเขียนรายงาน	28
บทที่ 3 รูปแบบของภาวะเจริญพันธุ์ในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดเชียงราย	29
- การวัดแนวโน้มและระดับของภาวะเจริญพันธุ์	29
- แนวโน้มและระดับของภาวะเจริญพันธุ์ในจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย	31
- ประสิทธิภาพและการคาดหวังเกี่ยวกับการเจริญพันธุ์	39
- จำนวนเด็กที่มีอยู่ในปัจจุบันและขนาดครอบครัวที่คาดว่าจะมี	40
- การตายของทารก	46
- การสูญเสียการตั้งครรภ์และการทำแท้ง	49
- สรุป	51

	หน้า
บทที่ 4 ความแตกต่างทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกี่ยวกับภาวะเจริญพันธุ์	53
- ความแตกต่างของแนวโน้มและระดับของการเจริญพันธุ์จำแนกตามการศึกษา	53
- ความแตกต่างระหว่างจำนวนบุตรที่มีจริงและจำนวนที่คาดว่าจะมี จำแนกตามระดับการศึกษา	62
- ความแตกต่างของระดับการศึกษากับการตายของทารก	66
- ความแตกต่างของระดับการศึกษาที่เกี่ยวกับการสูญเสียการตั้งครรภ์และ การทำแท้ง	67
- ความแตกต่างด้านเศรษฐกิจและสังคมอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับภาวะเจริญพันธุ์สะสม	70
- การวิเคราะห์ถดถอยเกี่ยวกับความแตกต่างของภาวะเจริญพันธุ์	73
- ความแตกต่างของการเจริญพันธุ์จำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและ สังคมของสามี	83
- สรุป	87
บทที่ 5 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการมีครอบครัวขนาดเล็ก	89
- ความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการเจริญพันธุ์ของภรรยา	90
- ตัวแปรที่เกี่ยวข้องและการกำหนดจำนวนบุตรของสตรี	93
- ความเชื่อเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับภาวะเจริญพันธุ์ในหมู่ผู้เป็นสามี	97
- ตัวแปรที่เกี่ยวข้องและการกำหนดจำนวนบุตรของสามี	100
- สรุป	100
บทที่ 6 ความรู้ ทักษะ การยอมรับและการใช้การวางแผนครอบครัว	102
- ความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัว	103
- ความแตกต่างในเรื่องของความรู้การวางแผนครอบครัว	108
- ทักษะที่มีต่อการวางแผนครอบครัว	108
- การยอมรับและการใช้การคุมกำเนิด	114
- ความแตกต่างในการยอมรับและใช้การคุมกำเนิด	118
- ความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัวและการยอมรับใช้การคุมกำเนิด	122
- ทักษะที่มีต่อการวางแผนครอบครัว และการยอมรับใช้การคุมกำเนิด	124
- สรุป	126
บทที่ 7 ประสบการณ์ในเรื่องวิธีการคุมกำเนิดแผนใหม่	129
- วิธีคุมกำเนิดซึ่งได้รับความนิยม	129
- แหล่งต่าง ๆ ของการให้บริการการคุมกำเนิด	131

	หน้า
- การเปลี่ยนแปลงทางสุขภาพกับการวางแผนครอบครัว	132
- อัตราการปฏิบัติการคุมกำเนิดต่อเนื่อง (อัตราการคงใช้)	134
- เหตุผลที่หยุดใช้การคุมกำเนิดวิธีแรก	142
- การเปลี่ยนวิธีการคุมกำเนิด (Method Switching)	142
- วิธีคุมกำเนิดที่มีความประสงค์หรือมุ่งหวังว่าจะใช้ในอนาคต	145
- สรุป	147
บทที่ 8 บทบาทของโครงการวางแผนครอบครัวในการรณรงค์เรื่องการให้ข่าวสาร การศึกษา และการติดต่อสื่อสาร	149
- การติดต่อกับบุคคลากรวางแผนครอบครัว	150
- การติดต่อกับสื่อสารมวลชน เกี่ยวกับข่าวสารการวางแผนครอบครัว	152
- ความสนใจในการเรียนรู้การวางแผนครอบครัวเพิ่มเติม	157
- ผลของการติดต่อกับโครงการให้ข่าวสาร การให้การศึกษาและติดต่อสื่อสาร	162
- สรุป	168
บทที่ 9 สรุปและข้อเสนอแนะ	171
- แนวโน้มและความแตกต่างของการเจริญพันธุ์	171
- ภาวะเจริญพันธุ์ที่ลดลงและการใช้วิธีการคุมกำเนิด	172
- การให้บริการการวางแผนครอบครัว และการใช้การคุมกำเนิด	174
- โครงการวางแผนครอบครัว และการเปลี่ยนแปลงทางประชากร	177
- อุปสรรคที่ยังมีอยู่ในการยอมรับและใช้การวางแผนครอบครัว	181
บรรณานุกรม	183

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 ผลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์บุคคลที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่างในบ้านตัวอย่างจากหมู่บ้านตัวอย่างในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดเชียงราย	21
3-1 จำนวนการเกิดต่อสตรีที่แต่งงานและกำลังอยู่กินกับสามีจำนวน 1,000 คน จำแนกตามอายุ ของจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย ช่วงปี พ.ศ. 2511-2515 และ พ.ศ. 2516-2519	32
3-2 จำนวนการเกิดต่อสตรี 1,000 คน จำแนกตามอายุของจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย ช่วงปี พ.ศ. 2511-2515 และ พ.ศ. 2516-2519	35
3-3 อัตราเจริญพันธุ์คาดประมาณของสตรีอายุ 15-45 ปี ของจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย ระหว่างปี พ.ศ. 2511-2519	37
3-4 ค่าเฉลี่ยจำนวนเด็กเกิดมีชีวิต และจำนวนเด็กที่ยังมีชีวิตอยู่ จำแนกตามอายุและสถานภาพ การแต่งงานของสตรีของจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย ปี พ.ศ. 2515-2520	41
3-5 อัตราส่วนร้อยละของขนาดครอบครัวสมบูรณ์ของสตรีอายุ 15-49 ปี ที่กำลังอยู่กินกับสามี จำแนกตามกลุ่มอายุของจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดเชียงราย ปี พ.ศ. 2519-2520	43
3-6 ค่าเฉลี่ยขนาดของครอบครัวในอุดมคติของสามี จำแนกตามกลุ่มอายุของภรรยา ของจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย ในปี พ.ศ. 2519-2520	45
3-7 อัตราคาดประมาณการตายของทารก ของจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย ช่วงปี พ.ศ. 2511-2515 และ พ.ศ. 2516-2519	47
3-8 การคาดประมาณจำนวนการสูญเสียครรภ์ต่อการตั้งครรภ์ 1,000 ครรภ์ของสตรีอายุ 15-44 ปี ในจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย ระหว่างปี พ.ศ. 2516-2519	50
4-1 จำนวนการเกิดต่อสตรีที่กำลังอยู่กินกับสามีจำนวน 1,000 คน จำแนกตามอายุของสตรี และระดับการศึกษา ช่วงปี พ.ศ. 2511-2515 และ พ.ศ. 2516-2519	54
4-2 จำนวนการเกิดต่อสตรี 1,000 คน จำแนกตามอายุของสตรี และระดับการศึกษา ช่วงปี พ.ศ. 2511-2515 และ พ.ศ. 2516-2519	57
4-3 อัตราเจริญพันธุ์คาดประมาณรายปีของสตรีอายุ 15-44 ปี จำแนกตามการศึกษาระหว่าง พ.ศ. 2511-2519	60
4.4 ค่าเฉลี่ยจำนวนเด็กเกิดมีชีวิต และขนาดครอบครัวสมบูรณ์ของสตรีอายุ 15-44 ปี ที่กำลังอยู่กินกับสามี จำแนกตามการศึกษาของปี พ.ศ. 2519-2520	63
4.5 อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่แต่งงานและกำลังอยู่กินกับสามีที่ไม่ต้องการบุตรเพิ่ม จำแนกตามจำนวนบุตรที่มีและระดับการศึกษา	65

4-6	อัตราคาดประมาณการตายของทารกจำแนกตามการศึกษา ปี พ.ศ. 2511-2519	68
4-7	การคาดประมาณอัตราส่วนการสูญเสียครรภ์จำแนกตามการศึกษา ในปี พ.ศ. 2516-2519	69
4-8	ค่าเฉลี่ยจำนวนเด็กเกิดมีชีวิต และขนาดครอบครัวสมบูรณ์ของสตรีอายุ 15-44 ปี ที่แต่งงานและกำลังอยู่กินกับสามีจำแนกตามอาชีพ	72
4-9	ค่าเฉลี่ยของจำนวนเด็กเกิดมีชีวิต และขนาดครอบครัวสมบูรณ์จำแนกตามศาสนา, เชื้อชาติ, และภาษาพูดของสตรีที่แต่งงานแล้วอายุ 15-44 ปี ที่กำลังอยู่กินกับสามี ปี พ.ศ. 2519-2520	74
4-10	การวิเคราะห์จำแนกเชิงซ้อนของความแตกต่างทางสังคมและประชากรที่เกี่ยวกับ จำนวนเด็กเกิดมีชีวิตและขนาดของครอบครัวสมบูรณ์ของสตรีที่แต่งงานแล้ว อายุ 15-44 ปี ที่กำลังอยู่กินกับสามี นับตั้งแต่แต่งงานครั้งแรก	76
4-11	การวิเคราะห์จำแนกเชิงซ้อนของความแตกต่างทางสังคมและประชากร ที่เกี่ยวกับ จำนวนเด็กเกิดมีชีวิต ของสตรีอายุ 15-44 ปี ที่กำลังอยู่กินกับสามีนับตั้งแต่แต่งงาน ครั้งแรกของจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดเชียงราย	77
4-12	การวิเคราะห์จำแนกเชิงซ้อนของความแตกต่างทางสังคมและประชากรในเรื่องขนาด ครอบครัวสมบูรณ์ของสตรีอายุ 15-44 ปี ที่กำลังอยู่กินกับสามี นับตั้งแต่แต่งงานครั้งแรก ของจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย	78
4-13	ค่าเฉลี่ยของความแตกต่างของระดับการเจริญพันธุ์ของสตรีที่กำลังอยู่กินกับสามี จำแนกตามการศึกษา อาชีพและการถือครองที่ดินของสามี	84
4-14	ค่าเฉลี่ยจำนวนเด็กเกิดมีชีวิตและขนาดครอบครัวสมบูรณ์ของสามีและของภรรยา จำแนกตามการศึกษาของสามีและของภรรยาในกลุ่มสามีภรรยาที่กำลังอยู่กินด้วยกัน	86
5-1	อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่กำลังอยู่กินกับสามีที่มีบุตรน้อยกว่า 3 คนและไม่ต้องการ บุตรเพิ่มจำแนกตามความเชื่อเกี่ยวกับสุขอนามัย ในจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย	91
5-2	อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่กำลังอยู่กินกับสามีที่มีบุตรต่ำกว่า 3 คน และไม่ต้องการ บุตรเพิ่มจำแนกตามความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงดูครอบครัวในเชียงใหม่และเชียงราย	92
5-3	อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่กำลังอยู่กินกับสามีที่มีบุตรต่ำกว่า 3 คน และไม่ต้องการบุตร เพิ่มจำแนกตามความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงดูในวัยชราในเชียงใหม่และเชียงราย	94
5-4	อัตราส่วนร้อยละของสามีของสตรีที่กำลังอยู่กินด้วยกันที่มีบุตรต่ำกว่า 3 คน และ ไม่ต้องการบุตรเพิ่ม จำแนกตามความเชื่อเกี่ยวกับการตายของทารกและการเลี้ยงดู ครอบครัวของเชียงใหม่และเชียงราย	98

5-5	อัตราส่วนร้อยละของสามีของสตรีที่กำลังอยู่กินด้วยกันที่มีบุตรต่ำกว่า 3 คน และไม่ต้องการบุตรเพิ่ม จำแนกตามความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงดูในวัยชราในเมืองเชียงใหม่และเชียงราย	99
6-1	จำนวนวิธีวางแผนครอบครัวที่สตรีกำลังอยู่กินกับสามีในเชียงใหม่และเชียงราย ตอบว่าเคยได้ยินและรู้วิธีการใช้	
6-2	อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่กำลังอยู่กินกับสามี ทราบ รู้วิธีการใช้และกำลังใช้วิธีคุมกำเนิดอยู่ในเชียงใหม่และเชียงราย	105
6-3	จำนวนเฉลี่ยของวิธีวางแผนครอบครัวที่สตรีที่กำลังอยู่กินกับสามี ตอบว่ารู้วิธีการใช้ จำแนกตามตัวแปรที่เลือกควบคุม	107
6-4	ทัศนคติที่มีต่อการวางแผนครอบครัวของสตรีที่กำลังอยู่กินกับสามีและสามีของหล่อน ในเชียงใหม่และเชียงราย	109
6-5	ทัศนคติที่มีต่อการวางแผนครอบครัวของสตรีที่กำลังอยู่กินกับสามี จำแนกตามการศึกษาและอาชีพ	111
6-6	อัตราส่วนร้อยละของสามีของสตรีที่กำลังอยู่กินด้วยกัน เต็มใจและยอมรับการวางแผน ครอบครัวแต่ละวิธี จำแนกตามการศึกษาและจำแนกตามจังหวัด	112
6-7	อัตราส่วนร้อยละของการคาดรู้งของสตรีที่กำลังอยู่กินกับสามีในเรื่องทัศนคติของชุมชน ที่มีต่อการวางแผนครอบครัว	113
6-8	สถานการณ์การใช้การคุมกำเนิดของสตรีอายุ 15-44 ปี ที่กำลังอยู่กินกับสามีในเชียงใหม่ และเชียงรายปี พ.ศ. 2519-2520	115
6-9	อัตราส่วนร้อยละของสตรีอายุ 15-44 ปี ที่กำลังอยู่กินกับสามีที่เคยใช้การคุมกำเนิด กำลังใช้อยู่และผู้มีแผนจะใช้การคุมกำเนิดในอนาคต จำแนกตามตัวแปรทาง ประชากรและสังคม	119
6-10	อัตราส่วนร้อยละของสตรีอายุ 15-44 ปี ที่กำลังอยู่กินกับสามีที่เคยใช้การคุมกำเนิด กำลังใช้อยู่ และมีแผนจะใช้การคุมกำเนิดในอนาคต จำแนกตามตัวแปรทางทัศนคติ ที่มีต่อการวางแผนครอบครัว	125
7-1	วิธีคุมกำเนิดวิธีแรก และวิธีที่ใช้อยู่ในปัจจุบันของสตรีอายุ 15-44 ปี ที่กำลังอยู่กินกับ สามี ในเชียงใหม่และเชียงราย	130
7-2	การเปลี่ยนแปลงทางสุขอนามัย เกี่ยวกับการใช้การคุมกำเนิดของสตรีที่กำลังอยู่กิน กับสามี จำแนกตามวิธีที่ใช้	131

7-3	อัตราการใช้การคุมกำเนิดวิธีแรก จำแนกตามวิธีแรกที่ใช้เปรียบเทียบผลการศึกษา ภาวะเจริญพันธุ์ของสตรีในภาคเหนือกับการสำรวจและติดตามผลในครั้งก่อน	138
7-4	อัตราการใช้การคุมกำเนิดวิธีแรกของสตรีที่กำลังอยู่กับสามีที่เคยใช้มาก่อน ในจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย	140
7-5	เหตุผลที่หยุดใช้วิธีแรกของสตรีที่กำลังอยู่กับสามีและใช้การคุมกำเนิด จำแนกตามวิธีที่ใช้	141
7-6	วิธีการคุมกำเนิดที่กำลังใช้ในปัจจุบัน จำแนกตามวิธีแรกที่หยุดใช้ของสตรีที่กำลัง อยู่กับสามี	144
7-7	วิธีคาดว่าจะใช้ในอนาคตของสตรีที่กำลังอยู่กับสามีในเชียงใหม่และเชียงราย	146
8-1	ความถี่ของการติดต่อกับพนักงานวางแผนครอบครัวของสตรีที่กำลังอยู่กับสามี และสามีของเธอ	151
8-2	จำนวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิดโดยการติดต่อกับเจ้าหน้าที่วางแผนครอบครัว และจากสื่อชนิดต่าง ๆ ของสตรีที่กำลังอยู่กับสามี และสามีของเธอ	153
8-3	ปฏิกิริยาต่อสื่อและข่าวสารการวางแผนครอบครัวของสตรีที่กำลังอยู่กับสามี และสามีของเธอ	154
8-4	ความสนใจในการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวของสตรีที่กำลัง อยู่กับสามี และสามีของเธอ	158
8-5	ความตั้งใจจะเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวโดยผ่านเจ้าหน้าที่วางแผน ครอบครัว และสื่อชนิดต่าง ๆ ของสตรีที่กำลังอยู่กับสามี และสามีของเธอ	159
8-6	ระหว่างสามี ภรรยาผู้ใดควรเรียนรู้การวางแผนครอบครัวและเจ้าหน้าที่วางแผน ครอบครัว ที่มาเยี่ยมที่บ้านควรพูดกับใคร	160
8-7	ความรู้การวางแผนครอบครัว และการใช้การวางแผนครอบครัวของสตรีที่กำลัง อยู่กับสามี จำแนกตามการติดต่อกับเจ้าหน้าที่วางแผนครอบครัว	163
8-8	ความรู้การวางแผนครอบครัวและการใช้การวางแผนครอบครัวของสตรีที่กำลัง อยู่กับสามี จำแนกตามการติดต่อกับสื่อชนิดต่าง ๆ	165

สารบัญภาพและแผนภูมิ

	หน้า
แผนที่ประเทศไทย แสดงจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย	ฝ
แผนที่แสดงหมู่บ้านตัวอย่างในจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย	พ
อัตราเจริญพันธุ์ตามกลุ่มอายุของจังหวัดเชียงใหม่และเชียงรายช่วงปี พ.ศ. 2511-2515 และ พ.ศ. 2516-2519	36
อัตราเจริญพันธุ์คาดประมาณของสตรีอายุ 15-44 ปี ของจังหวัดเชียงใหม่และเชียงรายช่วงปี พ.ศ. 2511-2519	38
อัตราเจริญพันธุ์ตามกลุ่มอายุของสตรีจำแนกตามระดับการศึกษา ช่วงปี พ.ศ. 2511-2515 และ พ.ศ. 2516-2519	58
อัตราเจริญพันธุ์คาดประมาณรายปีของสตรีอายุ 15-44 ปี จำแนกตามการศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2511-2519	61
อัตรารองใช้วิธีแรกจำแนกตามวิธีที่ใช้ของสตรีอายุ 15-44 ปี ที่กำลังอยู่กินกับสามี ซึ่งเคยใช้การคุมกำเนิดในปี พ.ศ. 2519-2520	136
อัตรารองใช้วิธีแรก จำแนกตามจังหวัดของสตรีอายุ 15-44 ปี ที่กำลังอยู่กินกับสามีและเคยใช้การคุมกำเนิดในปี พ.ศ. 2519-2520	141